

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3088/2022
25.10.2023. године
Београд

ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА, сада АА1, из ..., коју заступа пуномоћник Емир Фетаховић, адвокат из ..., против тужене Економско-трговинске школе у Новом Пазару, коју заступа Државни правобранилац, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 941/21 од 11.03.2021. године, у седници одржаној 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 941/21 од 11.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару П1 147/18 од 29.05.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и тужена је обавезана да тужиљи накнади штету због неисплаћеног дела зараде у месечним новчаним износима и са законском затезном каматом све ближе наведено у том ставу изреке. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да за тужиљу изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и осигурање за случај незапослености на износе наведене у претходном ставу изреке. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 77.002,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 941/21 од 11.03.2021. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужена обавезе да јој на име накнаде штете због неисплаћеног дела зараде исплати месечне новчане износе са законском затезном каматом све ближе означено у том ставу изреке, као и захтев тужиље којим је тражила да се тужена обавезе да на име тужиље изврши уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање и осигурање за случај незапослености на потраживане износе наведене у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужилце дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други Закон) испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог закона и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужилце о коме је одлучено првостепеном пресудом. Зато су неосновани наводи ревизије да је у поступку пред другостепеним судом прекорачен тужбени захтев, па нема места примени члана 417. став 1. ЗПП, јер прекорачење тужбеног захтева постоји само када је другостепеном пресудом досуђено више него што је тужбеним захтевом тражено. Тужилца је након отварања расправе пред другостепеним судом и допунског вештачења, поднеском од 02.03.2022. године смањила тужбени захтев (по наводима ревизије на износ од 386.462,31 динар са укупно траженог износа од 397.617,95 динара). По одредби члана 200. став 4. ЗПП, смањење висине тужбеног захтева представља делимично повлачење тужбе за које није потрабан пристанак туженог и у том случају о повлачењу тужбе се не доноси посебно решење (став 5.). Међутим, према члану 385. став 1. ЗПП у поступку и на расправи пред другостепеним судом се не примењује наведена одредба члана 200. став 4. ЗПП о смањењу висине тужбеног захтева за разлику од ситуације из члана 202. ЗПП, по коме се тужба може повући све до правноснажног окончања поступка под условом да тужени на то пристане и када у случају да је повлачење тужбе извршено после доношења првостепене пресуде и изјављене жалбе суд доноси решење којим утврђује да је тужба повучена, да је пресуда без дејства и одбацује жалбу (а што је овде није случај). Зато нема ни битне повреде поступка учињене у поступку пред другостепеним судом из члана 374. став 1. у вези члана 200. став 4. ЗПП, на коју се ревизијом указује, док битна повреда поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није прописана као ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је засновала радни однос код тужене 01.09.1985. године, а уговором о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 29.01.2006. године који је закључила са туженим, уређено је да је тужилца запослена на радном месту професора ... са пуним радним временом у трајању од 40 часова недељно, да радна недеља траје 5 радних дана, као и да распоред и структуру обавеза у оквиру радне недеље, као и распоред радног времена у оквиру радне недеље утврђује решењем директор тужене. Анексом уговора о раду од 17.09.2010. године, утврђено је да ће тужилца послове наставника ... обављати са пуним радним временом од 100% почев од 01.09.2010. године. Директор тужене је донео решење за школску 2010/2011. годину о 40 часовној радној недељи и годишњој норми тужилце, по коме тужилца остварује теоријску наставу од 21 часа, а преостало време је предвиђено за друге облике рада. Анексом уговора о раду од 09.09.2013. године, одређено је да ће тужилца од 02.09.2013. године обављати посао наставника ... са непуним радним временом од 40%. Решењем директора тужене од 30.09.2013. године, за школску 2013/2014. годину одређено је да тужилца недељно остварује 16 часова, од

чега теоријске наставе 8 часова, а преосталих 8 часова представљају други облици рада. У спорном периоду од марта 2011. године, закључно са августом 2013. године, тужена није доносила решења којим се утврђује статус тужиље у погледу рада са пуним или непуним радним временом. Вештачењем је утврђено да разлика плате која је тужиљи исплаћена у наведеном периоду у односу на плату упоредног запосленог који остварује фонд часова од 100% норме, а према радном стажу тужиље износи 386.462,31 динара. Такође је утврђено да тужиља у наведеном периоду није остваривала пун фонд часова рада, већ фонд часова који је исказан у обрачунским листићима и за који јој је извршена исплата плате од стране тужене, на који обрачун тужиља није стављала примедбе.

Наведено чињенично стање другостепени суд је утврдио, након што је отворио расправу и извео предложене доказе, као и доказ допунским вештачењем, које је оценио у смислу члана 8. ЗПП, закључујући да тужиља у спорном периоду није остваривала пун фонд часова рада, већ фонд часова исказан у обрачунским листићима за који јој је извршена исплата плате, па иако тужена није донела решење о статусу тужиље у погледу рада са непуним радним временом, тужиљи није причињена штета у висини неисплаћене разлике плате до износа које је остварио упоредни запослени са фондом часова од 100% норме. Следом наведеног другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и одбио тужбени захтев као неоснован.

По становишту Врховног суда, другостепени суд је супротно наводима ревизије, правилном оценом доказа изведених на расправи у смислу члана 8. ЗПП утврдио чињенично стање и правилном применом меродавног материјалног права одлучио о тужбеном захтеву.

Према члану 137. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ број 72/09, 52/11 и 55/13), који је важио у спорном периоду, наставнику, васпитачу и стручном сараднику сваке школске године директор решењем утврђује статус у погледу рада са пуним или непуним радним временом, на основу програма образовања и васпитања, годишњег плана рада и поделе часова за извођење наставе и других облика непосредног образовно васпитног рада са ученицима (допунски, додатни, индивидуализовани, припремни рад и други облици рада, у складу са посебним законом). Наставник, васпитач и стручни сарадник који је распоређен за део прописане норме свих облика непосредног рада са децом и ученицима, има статус запосленог са непуним радним временом. На утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују се прописи којима се уређују плате и накнаде и друга примања запослених у јавним службама (члан 157. став 3. закона). По члану 21. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ број 12/09, 67/11 и 1/12), плата се исплаћује за обављени рад и време проведено на раду.

У контексту наведених материјално-правних одредаба, правилно је становиште другостепеног суда да тужиља у конкретном случају није претрпела штету у висини разлике исплаћене плате за обављени рад и време проведено на раду и плате која је исплаћивана упоредном запосленом са оствареним фондом часова од 100% норме. Тужиља у спорном периоду није остваривала пун фонд часова рада, што се и наводима ревизије потврђује, па чињеница да тужена није за сваку школску годину у спорном периоду донела решење којим утврђује статус тужиље у погледу рада са

непуним радним временом није од утицаја на другачији закључак. Без утицаја су наводи ревидента да је уговором који је закључила са туженом од 29.01.2006. године и Анексом уговора о раду од 17.09.2010. године, утврђено је да ће послове наставника ... обављати са пуним радним временом од 100%, јер статус наставника у погледу рада са пуним или непуним радним временом, за сваку школску годину зависи од програма образовања и васпитања, годишњег плана рада и поделе часова за извођење наставе и других облика непосредног образовно васпитног рада са ученицима. Тужиља је остваривала део прописане норме услед чега је имала статус запослене са непуним радним временом по члану 137. наведеног закона и које по члану 9. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, јесте радно време које је краће од пуног радног времена у складу са законом. Тужиљи је исплаћена плата за обављени рад и време проведено на раду у складу са чланом 21. ПКУ, па су као неосновани оцењени сви ревизијски наводи тужиље о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

На основу члана 414. став 1. Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић